

СУД ЕЎРАЗІЙСКАГА ЭКАНАМІЧНАГА САЮЗА

КАНСУЛЬТАТЫЎНАЕ ЗАКЛЮЧЭННЕ

4 лютага 2026 года

горад Мінск

Вялікая калегія Суда Еўразійскага эканамічнага саюза ў складзе суддзі-дакладчыка Дронава А.А., які старшыняе, суддзяў Айрыян Э.У., Аляксандрава Д.П., Джунушпаева К.К., Забары А.А., Ісмаілава Я.Ж., Кайыпава М.Т., Кішкэмбаева А.Б., Паўлавай Н.У., Туняяна А.Г.,

пры сакратары судовага пасяджэння Каралёвай А.В.,

кіруючыся пунктамі 2, 46, 47, 50, 68, 69, 96 Статута Суда Еўразійскага эканамічнага саюза, артыкуламі 14, 72, 85 Рэгламенту Суда Еўразійскага эканамічнага саюза,

прадастаўляе кансультатыўнае заключэнне па заяве саветніка аддзела палітыкі, прававога забеспячэння і метадалогіі ў вобласці дзяржаўных закупаў Дэпартамента канкурэнтнай палітыкі і палітыкі ў вобласці дзяржаўных закупаў Еўразійскай эканамічнай камісіі Кашэжава Адэльгеры Русланавіча аб растлумачэнні палажэнняў Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года, звязаных з працоўнымі праваадносінамі,

I. Пытанне заяўніка і абставіны справы

1. Кашэжаў А.Р., грамадзянін Расійскай Федэрацыі (далей – заяўнік), звярнуўся ў Суд Еўразійскага эканамічнага саюза (далей – Суд) з заявай аб растлумачэнні палажэнняў пунктаў 37, 38 і 39 Палажэння аб Еўразійскай эканамічнай камісіі (далей – Палажэнне аб ЕЭК), якое з’яўляецца дадаткам № 1 да Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года (далей – Дагавор).

Заяўнік просіць растлумачыць, ці будуць парушаны супрацоўнікам Еўразійскай эканамічнай камісіі (далей – ЕЭК, Камісія) патрабаванні пунктаў 37, 38 і 39 Палажэння аб ЕЭК у выпадку заключэння ім дагавора давернага кіравання каштоўнымі паперамі з прафесійным удзельнікам рынку каштоўных папер, які ажыццяўляе дзейнасць па кіраванні каштоўнымі паперамі (далей – дагавор давернага кіравання), пры ўзнікненні ў супрацоўніка намеру ажыццяўлення інвестыцый у каштоўныя паперы.

II. Працэдура ў Судзе

2. Пастановай Вялікай калегіі Суда (далей – Вялікая калегія) ад 21 кастрычніка 2025 года заява прынята да вядзення.

3. Згодна пункту 68 Статута Суда, што з’яўляецца дадаткам № 2 да Дагавора (далей – Статут), парадак разгляду спраў аб растлумачэнні вызначаецца Рэгламентам Суда Еўразійскага эканамічнага саюза, зацверджаным Рашэннем Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета ад 23 снежня 2014 года № 101 (далей – Рэгламент).

4. У рамках падрыхтоўкі справы да разгляду ў парадку артыкула 75 Рэгламенту накіраваны запыт і атрыманы адказ ЕЭК. Меркаванне па сутнасці пастаўленых у заяве аб растлумачэнні пытанняў у ініцыятыўным парадку прадстаўлена Генеральнай пракуратурай Расійскай Федэрацыі.

III. Вывады Суда

5. Як вынікае са зместу заявы аб растлумачэнні, нагодай для яе стала наяўнасць, па меркаванні заяўніка, прававой нявызначанасці ў пытанні дапушчальнасці – з пункту гледжання патрабаванняў і абмежаванняў, устаноўленых пунктамі 37, 38 і 39 Палажэння аб ЕЭК, – заключэння супрацоўнікам Камісіі дагавора давернага кіравання каштоўнымі паперамі з прафесійным удзельнікам рынку каштоўных папер, які ажыццяўляе дзейнасць па кіраванні імі, з мэтай інвеставання фінансавых сродкаў у каштоўныя паперы, пры ўзнікненні ў супрацоўніка Камісіі такога намеру.

Згодна фармулёўцы пытання, канчатковай мэтай уступлення супрацоўніка ў праваадносіны з прафесійным удзельнікам рынку каштоўных папер з’яўляецца магчымасць інвеставаць фінансавыя сродкі ў набыццё даверным кіраўніком каштоўных папер у інтарэсах даверніка (супрацоўніка Камісіі) з наступным кіраваннем імі.

6. У адпаведнасці з пунктам 2 Статута мэтай дзейнасці Суда з’яўляецца забеспячэнне згодна палажэнням Статута аднолькавага прымянення дзяржавам-членамі і органамі Саюза Дагавора, міжнародных дагавораў у рамках Саюза, міжнародных дагавораў Саюза з трэцім бокам і рашэнняў органаў Саюза.

Кіруючыся пунктам 50 Статута, Вялікая калегія ажыццяўляе растлумачэнне палажэнняў Дагавора ў іх сістэмнай узаемасувязі на аснове агульнапрызнаных прынцыпаў і нормаў міжнароднага права з улікам артыкула 31 Венскай канвенцыі аб праве міжнародных дагавораў ад 23 мая 1969 года (далей – Венская канвенцыя), што ўстанаўлівае агульнае правіла тлумачэння міжнародных дагавораў, згодна яму дагавор павінен тлумачыцца добрасумленна ў адпаведнасці са звычайным значэннем, якое трэба надаваць тэрмінам дагавора ў іх кантэксце, а таксама ўлічваючы аб’ект і мэты дагавора.

7. Згодна артыкулу 2 Дагавора «службовымі асобамі» з’яўляюцца грамадзяне дзяржаў-членаў, назначаныя на пасады дырэктараў дэпартаменту ЕЭК і намеснікаў дырэктараў дэпартаменту Камісіі; «супрацоўнікамі» – грамадзяне дзяржаў-членаў, якія працуюць у органах Саюза на аснове заключаных з імі працоўных дагавораў (кантрактаў) і не з’яўляюцца службовымі асобамі.

У адпаведнасці з пунктам 2 Палажэння аб сацыяльных гарантыях,

прывілеях і імунітэтах у Еўразійскім эканамічным саюзе (далей – Палажэнне аб сацыяльных гарантыях), што з’яўляецца дадаткам № 32 да Дагавора, члены Калегіі Камісіі, яе службовыя асобы і супрацоўнікі з’яўляюцца міжнароднымі служачымі Саюза.

Заяўнік мае статус супрацоўніка Камісіі і, адпаведна, з’яўляецца міжнародным служачым Саюза.

8. Вялікая калегія ў сувязі з гэтым адзначае, што прадметам гэтага Кансультатыўнага заключэння з’яўляецца растлумачэнне нормаў Дагавора, што рэгламентуюць пытанні функцыянавання міжнароднай службы і вызначэння статусу міжнародных служачых Саюза як міжнароднай арганізацыі рэгіянальнай эканамічнай інтэграцыі, надзеленай міжнароднай правасуб’ектнасцю (пункт 2 артыкула 1 Дагавора), уключаючы забароны і абмежаванні, накладзеныя на такіх публічных служачых у сувязі з валоданнем вышэйназваным статусам.

Адпаведна, Суду для адказу на пададзены запыт трэба прааналізаваць нормы пунктаў 37, 38 і 39 Палажэння аб ЕЭК у іх сістэмнай узаемасувязі з іншымі прымянімымі нормамаі права Саюза, якія вызначаюць прававы статус міжнародных службоўцаў Камісіі.

Пры гэтым Вялікая калегія кіруецца тым, што ў дачыненні да міжнародных служачых Саюза ў Дагаворы атрымаў замацаванне агульнапрызнаны ў міжнароднай практыцы прынцып незалежнасці міжнароднай грамадзянскай службы, што прадугледжвае ў тым ліку неабходнасць стварэння ўмоў для незалежнага і эфектыўнага выканання міжнароднымі служачымі іх афіцыйных (службовых) абавязкаў (пункт 6 Кансультатыўнага заключэння ад 14 красавіка 2025 года па справе № Р-7/24 па заяве *Шчур-Трухановіч Л.В.*).

Такім чынам, пры тлумачэнні права Саюза ў кантэксце пытанняў заяўніка трэба ўлічваць, што адпаведныя нормы права Саюза, якія рэгламентуюць прававы статус міжнародных служачых Саюза і ўстанаўліваюць адпаведныя патрабаванні, забароны і абмежаванні, накіраваны на забеспячэнне незалежнасці і эфектыўнасці міжнароднай службы ў Саюзе.

Рэалізуючы права на свабоднае распараджэнне сваімі здольнасцямі да працы праз паступленне на публічную службу (у тым ліку міжнародную службу ў ЕАЭС), грамадзянін добраахвотна выбірае прафесійную дзейнасць і набывае прававы статус, занятак якой і валоданне якім, адпаведна, прадугледжваюць наяўнасць пэўных забарон і абмежаванняў у ажыццяўленні ім правоў і свабод, што абумоўлена выкананнем асаблівых публічна-правовых абавязкаў, ускладзеных на публічных служачых.

Такім чынам, забароны і абмежаванні ў ажыццяўленні правоў публічным служачым з’яўляюцца неад’емным элементам прававога статусу публічных служачых і не прызнаюцца ўшчамленнем правоў публічных служачых, паколькі накіраваны на абарону пэўных публічных інтарэсаў і ўстанаўліваюцца на аснове балансу прыватных правоў такога служачага і публічных правоў.

Неабходна таксама ўлічваць, што тлумачэнне нормаў Дагавора і заснаваных на ім актаў права Саюза, якія ўстанаўліваюць у дачыненні да міжнародных служачых патрабаванні, абмежаванні і забароны, абумоўленыя асаблівым характарам міжнароднай службы, трэба ажыццяўляць з улікам іх мэтай накіраванасці, забяспечваючы захаванне імі карыснага дзеяння, а таксама

зыходзячы з прынцыпу прапарцыянальнасці як агульнага прынцыпу права Саюза, згодна якому такія абмежаванні не павінны выходзіць за межы таго, што з'яўляецца неабходным для дасягнення пастаўленых мэт.

9. Міжнародная служба Саюза ўяўляе сабой від публічнай службы, створанай дзяржавамі-членамі ў іх агульных інтарэсах – для забеспячэння функцыянавання Саюза як міжнароднай арганізацыі рэгіянальнай эканамічнай інтэграцыі.

Камісія ў адпаведнасці з пунктам 1 артыкула 8 Дагавора ўваходзіць у сістэму органаў Саюза і згодна пункту 1 артыкула 18 Дагавора з'яўляецца пастаянна дзейным каардынацыйным органам Саюза. Калегія Камісіі з'яўляецца выканаўчым органам Камісіі і складаецца з членаў Калегіі (пункт 31 Палажэння аб ЕЭК).

Службовыя асобы і супрацоўнікі ЕЭК уваходзяць у склад дэпартаменту Камісіі, што забяспечваюць яе дзейнасць (пункты 54 і 56 Палажэння аб ЕЭК), і пры ажыццяўленні сваіх паўнамоцтваў дзейнічаюць у публічных інтарэсах Саюза і за кошт сродкаў яго бюджэту.

У дачыненні да службовых асоб і супрацоўнікаў Камісіі, якія з'яўляюцца міжнароднымі служачымі, як адзначана вышэй, правам Саюза ўстанаўліваюцца адзіныя патрабаванні, што забяспечваюць стварэнне ўмоў для незалежнага і эфектыўнага выканання імі сваіх афіцыйных (службовых) абавязкаў.

Па меркаванні Вялікай калегіі, павага і захаванне ўказаных патрабаванняў усімі дзяржавамі-членамі, органамі Саюза і самімі міжнароднымі служачымі, іх аднолькавае прымяненне з'яўляецца абавязковай умовай функцыянавання інстытута міжнароднай службы і Саюза ў цэлым.

10. Пры тлумачэнні нормаў, што ўваходзяць у прадмет гэтага растлумачэння, важна ўлічваць, што валоданне супрацоўнікамі Камісіі спецыяльным прававым статусам міжнародных служачых не азначае, што на такіх асоб, якія з'яўляюцца грамадзянамі дзяржаў – членаў Саюза, у поўнай меры не распаўсюджваецца дзеянне канстытуцыйных правоў і свабод чалавека і грамадзяніна. У адпаведнасці з прэамбулай і артыкулам 3 Дагавора неабходнасць безумоўнага захавання прынцыпу вяршэнства канстытуцыйных правоў і свабод чалавека і грамадзяніна, а таксама павага агульнапрызнаных прынцыпаў міжнароднага права, адным з якіх з'яўляецца павага да правоў чалавека, адносяцца да асноўных прынцыпаў функцыянавання Саюза, гэта атрымала замацаванне ў практыцы Суда (у прыватнасці, Кансультатыўныя заключэнні ад 20 снежня 2018 года па справе № Р-5/18 *аб пенсійным забеспячэнні службовых асоб і супрацоўнікаў органаў Саюза* і ад 14 красавіка 2025 года па справе № Р-7/24).

Да ліку асноўных правоў чалавека, гарантаваных канстытуцыямі ўсіх дзяржаў-членаў, у тым ліку грамадзянам гэтых дзяржаў, якія маюць статус міжнародных служачых і з'яўляюцца непасрэдна дзейнымі, адносіцца права мець у прыватнай уласнасці маёмасць, валодаць, карыстацца і кіраваць ёй (артыкул 60 Канстытуцыі Рэспублікі Арменія, артыкул 44 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, артыкул 26 Канстытуцыі Рэспублікі Казахстан, артыкул 40 Канстытуцыі Кыргызскай Рэспублікі, артыкул 35 Канстытуцыі Расійскай Федэрацыі).

Паколькі ўказаныя правы і свабоды могуць быць абмежаваны толькі ў

выпадках і ў межах, устаноўленых законам, Вялікая калегія лічыць неабходным у адносінах да міжнародных служачых Саюза пацвердзіць прававую пазіцыю, згодна якой не забаронены Дагаворам віды дзейнасці міжнародных служачых самі па сабе не з'яўляюцца аб'ектыўна несумяшчальнымі са статусам міжнароднага служачага (пункт 9 Кансультатыўнага заключэння ад 14 красавіка 2025 года па справе № Р-7/24). Тлумачэнне нормаў Дагавора і іншых актаў права Саюза, адпаведна, не можа і не павінна прыводзіць да вынікаў, што адвольна абмяжоўваюць або прыніжаюць канстытуцыйныя правы і свабоды чалавека.

11. Прымаючы да ўвагі выказанае ў пунктах 8, 9 і 10 гэтага Кансультатыўнага заключэння, Вялікая калегія пры разглядзе названай справы зыходзіць з неабходнасці забеспячэння заснаванага на нормах права балансу інтарэсаў, датычных, з аднаго боку, да добрасумленнага захавання нормаў, што гарантуюць незалежнае і эфектыўнае функцыянаванне міжнароднай службы Саюза як імператыўнай умовы яго эфектыўнай дзейнасці ў адпаведнасці з Дагаворам, а з другога – да неабходнасці безумоўнага захавання прынцыпу вяршэнства канстытуцыйных правоў чалавека і грамадзяніна.

12. У сілу пункта 2 Палажэння аб сацыяльных гарантыях пры выкананні сваіх паўнамоцтваў (выкананні афіцыйных (службовых) абавязкаў) службовыя асобы і супрацоўнікі пастаянна дзейных органаў Саюза абавязаны ўстрымлівацца ад усялякіх дзеянняў, несумяшчальных з іх статусам міжнародных служачых. Указаная норма прадугледжвае, што міжнародны служачы абавязаны праяўляць асаблівую абачлівасць як пры выкананні сваіх паўнамоцтваў, так і ў пазаслужбовых адносінах, у тым ліку павінен пазбягаць канфлікту інтарэсаў і неэтычных паводзінаў, што наносзяць урон аўтарытэту Саюза.

Вялікая калегія на аснове аналізу палажэнняў Дагавора, якія рэгулююць статус міжнародных служачых Саюза, адзначае наяўнасць у ім нормаў, што ў канкрэтна выказанай форме ўстанаўляваюць забарону на ажыццяўленне міжнароднымі служачымі пэўных дзеянняў ці відаў дзейнасці, што з'яўляюцца, такім чынам, аб'ектыўна несумяшчальнымі са статусам міжнародных служачых Саюза і выклікаюць канфлікт інтарэсаў.

Міжнародны служачы можа афармляць дзеянні або ажыццяўляць дзейнасць, якія прама не забаронены Дагаворам і, адпаведна, самі па сабе не з'яўляюцца аб'ектыўна несумяшчальнымі са статусам міжнароднага служачага, але могуць прыводзіць да канфлікту інтарэсаў. Пры гэтым узнікненне ці магчымасць узнікнення канфлікту інтарэсаў падлягае вызначэнню ў кожным канкрэтным выпадку.

Згодна пункту 61 Палажэння аб ЕЭК прыняцце мер па ўрэгуляванні або прадухіленні канфлікту інтарэсаў, што можа ўзнікнуць у члена Калегіі, службовай асобы ці супрацоўніка Камісіі ў сілу наяўнасці ў яго асабістай зацікаўленасці, з'яўляецца абавязкам кожнага члена Калегіі, службовай асобы і супрацоўніка Камісіі, добрасумленнае захаванне якога мае прынцыпова важнае значэнне, паколькі з'яўляецца неабходнай умовай незалежнага і эфектыўнага выканання ім яго афіцыйных (службовых) абавязкаў у інтарэсах Саюза.

Вялікая калегія лічыць, што гэта прававая пазіцыя прымяняльная да разглядаанай справы, адпавядае інтарэсам безумоўнага захавання на ўзроўні Саюза прынцыпу вяршэнства канстытуцыйных правоў і свабод чалавека і грамадзяніна,

а таксама падыходу, выкладзенаму ў пунктах 8, 9, 10 і 11 гэтага Кансультатыўнага заключэння.

13. Вялікая калегія адзначае, што Дагавор і іншыя акты права Саюза, якія рэгулююць функцыянаванне міжнароднай службы Саюза і статус яго міжнародных служачых, не змяшчаюць азначэння паняцця «канфлікт інтарэсаў».

Разам з тым у практыцы Суда сфарміраваўся падыход, адпаведна якому канфлікт інтарэсаў ўзнікае, калі асабістыя інтарэсы міжнароднага служачага ўступаюць у супярэчнасць з выкананнем яго афіцыйных (службовых) абавязкаў і (або) ставяць пад сумненне яго незалежнасць, добрасумленнасць і бесстароннасць (Кансультатыўнае заключэнне ад 3 чэрвеня 2016 года па справе № P-1/16 *аб атэстацыі супрацоўнікаў ЕЭК*).

Пры фармуляванні прававой пазіцыі па гэтым пытанні Суд сярод іншага прыняў пад увагу падыход, сфармуляваны ў Стандартах паводзінаў для міжнароднай грамадзянскай службы, падрыхтаваных Камісіяй па міжнароднай грамадзянскай службе ААН і ўхваленых (без галасавання) рэзалюцыяй 67/257 Генеральнай Асамблеі ААН ад 12 красавіка 2013 года, а таксама ў Міжнародным кодэксе паводзінаў дзяржаўных службовых асоб, прынятым (без галасавання) рэзалюцыяй Генеральнай Асамблеі ААН 51/59 ад 12 снежня 1996 года, згодна якому публічныя служачыя не павінны мець ніякіх фінансавых, камерцыйных або іншых аналагічных інтарэсаў, несумяшчальных з іх пасадай, функцыямі, абавязкамі ці іх ажыццяўленнем (пункт 4).

14. Вялікая калегія таксама пацвярджае раней зроблены Судом вывад, згодна з якім норма пункта 2 Палажэння аб сацыяльных гарантыях, што абавязвае міжнародных служачых устрымлівацца ад усялякіх дзеянняў, несумяшчальных з іх статусам, мае агульны характар і канкрэтызуецца ў пункце 23 Палажэння аб сацыяльных гарантыях, пунктах 35–38 і 56 Палажэння аб ЕЭК (пункт 8 Кансультатыўнага заключэння ад 14 красавіка 2025 года па справе № P-7/24).

15. Адпаведна пунктам 37 і 38 Палажэння аб ЕЭК міжнародны служачы Камісіі ў выпадку яго валодання каштоўнымі паперамі і (або) акцыямі (долямі ўдзелу ў статутных капіталах арганізацый), далей у сукупнасці называных «фінансавымі інструментамі», што прыносяць даход, абавязаны ў разумны тэрмін перадаць гэтыя фінансавыя інструменты ў давернае кіраванне.

Аналіз фармулёўкі вышэйпамянёных пунктаў, і ў прыватнасці словазлучэння «у выпадку валодання каштоўнымі паперамі, што прыносяць даход», дазваляе прыйсці да вываду аб тым, што яны дапускаюць валоданне міжнародным служачым фінансавымі інструментамі пры ўмове захавання абавязку па іх перадачы ў разумны тэрмін у давернае кіраванне.

Такім чынам, па меркаванні Вялікай калегіі, не маецца падстаў меркаваць, што само па сабе валоданне міжнародным служачым прыналежнымі яму фінансавымі інструментамі пры захаванні згаданага вышэй абавязку забаронена нормаў Дагавора і аб'ектыўна несумяшчальнае са статусам міжнароднага служачага. Наадварот, невыкананне абавязку перадаць фінансавыя інструменты ў давернае кіраванне, зыходзячы з пункта 39 Палажэння аб ЕЭК, з'яўляецца падставай для спынення паўнамоцтваў члена Калегіі Камісіі, скасавання працоўнага дагавора (кантракта) са службовай асобай, супрацоўнікам.

Як вынікае з матэрыялаў справы, зроблены вывад адпавядае дзейнаму ў

Камісії Палажэнню аб прадстаўленні членамі Калегіі Еўразійскай эканамічнай камісіі і супрацоўнікамі Еўразійскай эканамічнай камісіі звестак аб даходах, маёмасці і абавязацельствах маёмаснага характару членаў іх сем'яў, зацверджанага Рашэннем Савета Камісіі ад 2 ліпеня 2013 года № 38.

16. Вялікая калегія ў сувязі з гэтым прыходзіць да вываду аб адсутнасці ў Дагаворы спецыяльнай нормы, якая б у яўна выказанай форме ўстанаўлівала забарону на валоданне фінансавымі інструментамі міжнародным служачым, а таксама на заключэнне ім з прафесійным удзельнікам рынку каштоўных папер дагавора, што прадугледжвае перадачу гэтых фінансавых інструментаў у давернае кіраванне такой асобе.

17. Вялікая калегія разам з тым адзначае, што ў Дагаворы і іншых актах права Саюза ў цяперашні час не змешчана палажэнняў з рэгламентацыяй парадку і ўмоў перадачы прыналежащих міжнароднаму служачаму фінансавых інструментаў у давернае кіраванне (уключаючы вызначэнне «разумнага тэрміну»), у тым ліку ў частцы патрабаванняў да зместу дагавора давернага кіравання і выбару давернага кіраўніка.

Паміж тым практыка дзяржаў (у тым ліку ў рамках Саюза) і міжнародных арганізацый у частцы прававога рэгулявання маёмасных правоў асоб, якія знаходзяцца на публічнай службе, у дачыненні да фінансавых інструментаў, у тым ліку ўмоў і парадку іх перадачы ў давернае кіраванне, разнастайная, што выключае наяўнасць у гэтым пытанні агульнапрынятага стандарту.

У гэтых абставінах Вялікая калегія лічыць неабходным у інтарэсах забеспячэння прававой вызначанасці і аднолькавага прымянення нормаў права Саюза, што рэгламентуюць статус міжнародных служачых, даць растлумачэнне нормаў пунктаў 37 і 38 Палажэння аб ЕЭК у іх узаемасувязі з іншымі прымяняемымі нормамаі названага Палажэння і Палажэння аб сацыяльных гарантыях.

18. Вялікая калегія адзначае, што дзеянне пунктаў 35–39, 56 і 61 Палажэння аб ЕЭК, а таксама пункта 23 Палажэння аб сацыяльных гарантыях накіравана на папярэджанне ўзнікнення ў міжнароднага служачага канфлікту інтарэсаў. Адпаведна, усе вышэйпералічаныя пункты падлягаюць адначасоваму прымяненню да праваадносінаў, разгляданых у рамках гэтай справы.

Пры гэтым пункты 35, 36 і 56 Палажэння аб ЕЭК устанаўліваюць забарону для членаў Калегіі ЕЭК, яе службовых асоб і супрацоўнікаў сумяшчаць работу ў Калегіі Камісіі з іншай работай або займацца іншай дзейнасцю, якая аплачваецца, акрамя выкладчыцкай, навуковай ці іншай творчай дзейнасці, на працягу ўсяго тэрміну дзеяння сваіх паўнамоцтваў, а таксама ўдзельнічаць на платнай аснове ў дзейнасці органа кіравання камерцыйнай арганізацыі, ажыццяўляць прадпрымальніцкую дзейнасць. У сваю чаргу, пункт 23 Палажэння аб сацыяльных гарантыях канстатуе недапушчальнасць для міжнародных службоўцаў Саюза займацца прадпрымальніцкай і любой іншай дзейнасцю ў інтарэсах асабістай выгады або выгады іншых асоб, за выключэннем навуковай, творчай і выкладчыцкай дзейнасці.

У дачыненні да дзеянняў ці дзейнасці міжнароднага служачага, на якія не распаўсюджваюцца ўстаноўленыя Дагаворам абмежаванні і забароны, міжнародны служачы Камісіі абавязаны добрасумленна выконваць патрабаванні агульнага характару, прадугледжаныя пунктам 2 Палажэння аб сацыяльных гарантыях і

пунктам 61 Палажэння аб ЕЭК.

19. У кантэксце прымянення нормаў Дагавора з абавязваннем прымаць меры да прадухілення ці ўрэгулявання канфлікту інтарэсаў, Вялікая калегія звяртае ўвагу на тое, што Камісія як пастаянна дзейны орган Саюза на падставе Дагавора надзелена дзяржавамі-членамі шырокай кампетэнцыяй у вобласці ажыццяўлення і рэгулявання трансгранічнай эканамічнай дзейнасці (у прыватнасці, у пытаннях макраэканамічнай і канкурэнтнай палітыкі, фінансавых рынкаў).

Ажыццяўленне такога роду дзейнасці звязана з неабходнасцю атрымання, збору і апрацоўкі органамі Саюза значнага аб'ёму службовай, у тым ліку канфідэнцыйнай, інфармацыі і забеспячэннем доступу міжнародных служачых Камісіі да такой інфармацыі, якая можа выкарыстоўвацца імі ў асабістых інтарэсах і (або) інтарэсах іншых асоб.

Вялікая калегія ў гэтай сувязі канстатуе наяўнасць сур'ёзнай рызыкі ўзнікнення канфлікту інтарэсаў у выпадку рэалізацыі міжнародным служачым Камісіі намеру інвеставаць у фінансавыя інструменты ў тым ліку з далучэннем давернага кіраўніка. Пры гэтым ступень рызыкі ўзнікнення канфлікту інтарэсаў знаходзіцца ў прамой залежнасці ад кола службовых абавязкаў міжнароднага служачага Камісіі, характару і аб'ёму службовай інфармацыі, да якой ён мае доступ і выкарыстанне якой з мэтай, не звязанымі з ажыццяўленнем яго службовых паўнамоцтваў, прама забаронена падпунктам 6 пункта 36 Палажэння аб ЕЭК.

20. З прычыны вышэйвыказанага Вялікая калегія прыходзіць да вываду, што валоданне міжнародным служачым Камісіі фінансавымі інструментамі і заключэнне ім дагавора, які прадугледжвае перадачу гэтых фінансавых інструментаў у давернае кіраванне прафесійнаму ўдзельніку рынку каштоўных папер, які ажыццяўляе дзейнасць па кіраванні каштоўнымі паперамі, або перадача міжнародным службоўцам такому давернаму кіраўніку фінансавых сродкаў з мэтай інвеставання ў набыццё фінансавых інструментаў падпадае пад дзеянне забарон, устаноўленых пунктамі 35, 36, 56 Палажэння аб ЕЭК, пунктам 23 Палажэння аб сацыяльных гарантыях (і, адпаведна, з'яўляецца несумяшчальным са статусам міжнароднага службоўцы), калі такая перадача фінансавых інструментаў ці такая перадача фінансавых сродкаў не выклікае страту або, адпаведна, не звязана са стратай міжнародным служачым – на перыяд выканання ім сваіх афіцыйных (службовых) абавязкаў – магчымасці ўплываць на кіраванне такімі фінансавымі інструментамі і (або) на прыняцце рашэнняў органа кіравання камерцыйнай арганізацыі.

У гэтай сувязі істотнае значэнне маюць змест і фактычная практыка прымянення заключанага міжнародным службоўцам дагавора давернага кіравання.

21. Як было раней адзначана, паколькі Дагавор і іншыя акты права Саюза не вызначаюць парадак і ўмовы, калі валоданне міжнародным служачым прыналежнымі яму фінансавымі інструментамі і іх перадачу ў давернае кіраванне неабходна лічыць адпаведнымі прад'яўляным да міжнароднага служачага патрабаванням, пытанне аб магчымасці надыходу канфлікту інтарэсаў і неабходных мерах па яго прадухіленні ці ўрэгуляванні падлягае вызначэнню ў кожным канкрэтным выпадку, што прадугледжвае добрасумленнае захаванне міжнародным служачым Камісіі абавязкаў, прадугледжаных пунктам 61 Палажэння аб ЕЭК, і ўзаемадзеянне ў гэтым пытанні з Камісіяй.

22. Вялікая калегія з улікам выкладзенага пацвярджае актуальнасць раней

сфармуляваных Судом вывадаў (Кансультатыўныя заключэнні ад 3 чэрвеня 2016 года па справе № Р-1/16, ад 12 верасня 2017 года па справе № Р-2/17 і ад 11 снежня 2017 года па справе № Р-5/17) датычна мэтазгоднасці далейшага развіцця нормаў права Саюза, што рэгулююць функцыянаванне інстытута яго міжнароднай службы і статус міжнародных служачых.

У прыватнасці, інтарэсам забеспячэння прававой вызначанасці, па меркаванні Вялікай калегіі, адпавядаў бы разгляд у рамках Саюза пытання аб унясенні ў дзейныя нарматыўныя прававыя акты змяненняў і дапаўненняў, што рэгламентуюць парадак і ўмовы перадачы прыналежащих міжнародным служачым фінансавых інструментаў у давернае кіраванне.

Пры гэтым Вялікая калегія прытрымліваецца пазіцыі, згодна з якой міжнародна-прававы статус Саюза мяркуе самастойнае рэгуляванне ім узаемаадносін са сваім персаналам, а яго ўстаноўчы дагавор выступае ў якасці асноватворнага прававога акта ў рэгуляванні яго ўнутранай арганізацыі.

23. На падставе выказанага Вялікая калегія прадастаўляе наступнае растлумачэнне:

23.1. Заключэнне дзейным супрацоўнікам Камісіі з прафесійным удзельнікам рынку каштоўных папер дагавора давернага кіравання, па якім давернаму кіраўніку перадаюцца грашовыя сродкі для набыцця каштоўных папер і далейшага кіравання імі, не з'яўляецца парушэннем патрабаванняў, устаноўленых для міжнародных служачых Камісіі пунктамі 37–38 Палажэння аб ЕЭК. Пры гэтым такога роду дзеянні не павінны выклікаць за сабой:

а) узнікненне або магчымасць узнікнення ў супрацоўніка Камісіі канфлікту інтарэсаў;

б) парушэнне супрацоўнікам Камісіі абмежаванняў, устаноўленых пунктамі 35–36, 56 Палажэння аб ЕЭК, пунктам 23 Палажэння аб сацыяльных гарантыях.

У выпадку калі перадача міжнародным служачым Саюза каштоўных папер і (або) акцый (доляў удзелу ў статутных капіталах арганізацый) у давернае кіраванне прафесійнаму ўдзельніку рынку каштоўных папер не прыводзіць да страты міжнародным службоўцам Саюза магчымасці ўплываць на кіраванне каштоўнымі паперамі і (або) на прыняцце рашэнняў органа кіравання камерцыйнай арганізацыі, такога роду дзеянні падпадаюць пад дзеянне забарон і абмежаванняў, прадугледжаных пунктам 56 Палажэння аб ЕЭК і пунктам 23 Палажэння аб сацыяльных гарантыях.

23.2. Наяўнасць абставін, указаных у падпункце 23.1, падлягае вызначэнню ў кожным канкрэтным выпадку, у тым ліку з улікам зместу дагавора давернага кіравання.

IV. Заключныя палажэнні

Копію гэтага Кансультатыўнага заключэння накіраваць заяўніку.

Кансультатыўнае заключэнне размясціць на афіцыйным інтэрнэт-сайце Суда.

Суддзя, які старшынюе

А.А.Дронаў

Суддзі:

Э.У.Айрыян

Д.П.Аляксандраў

К.К.Джунушпаеў

А.А.Забара

Я.Ж.Ісмаілаў

М.Т.Кайыпаў

А.Б.Кішкембаеў

Н.У.Паўлава

А.Г.Тунян